

Notar Viktor Skrabar

Dne 12. julija 1938. je umrl v Ormožu javni notar Viktor Skrabar, ki radi svojega delovanja kot raziskovalec arheološke preteklosti in konservator spomenikov zasluži, da mu »Kronika slovenskih mest« ohrani spomin.

Rojen je bil dne 14. febr. 1877. v Ormožu in se je po gimnazijskih študijah v Ptujju in v Gradcu posvetil pravniškemu poklicu. L. 1903. je vstopil kot kandidat v notarsko pisarno notarja Filafere v Ptujju in do smrti ostal zvest notarski stroki. Samostojen notar je postal najprej v Rogatcu, odkoder je prišel nazadnje v Ormož, kjer je umrl.

Pravo zadovoljstvo in svoj drugi poklic, ki se mu je posvetil z vsem ognjem, pa je našel notar Skrabar v arheologiji, za katero ga je navdušil najprej ustanovitelj ptujskega muzeja prof. Fr. Ferk. Skrabar pa za to stroko ni imel samo ljubezni, ampak predvsem tudi strokovno znanje, ki si ga je pridobil in izpopolnil pri prof. Bormannu, Gurlittu in drugih in po pobudah svojih prijateljev arheologov, ki so raziskovali preteklost Skrabarjeve rojstne Poetovione. Posebno tesno sodelovanje s sedanjim ravnateljem drž.

arheološkega muzeja v Splitu, dr. M. Abramićem, daje pečat njegovemu zrelemu delu kot raziskovalec in znanstvenik. Izsledke svojih izkopavanj in raziskovanj je priobčeval v glasilih avstr. arheološkega zavoda in antropološkega zavoda na Dunaju, v Starinarju v Beogradu, v časopisu za zgodovino in narodopisje v Mariboru in drugod.

Skrabar pa ni bil samo ljubitelj in raziskovalec, ampak tudi praktik svoje stroke, o čemer priča njegovo 35 letno delo kot lokalni spomeniški konservator za Ptuj in okolico. Lahko trdimo, da se brez njegovega budnega sodelovanja ni izvršilo nobeno urbanistično ali spomeniško delo v Ptujju in da so vsi vidni uspehi povojnega Spomeniškega urada v raziskovanju srednjeveškega Ptujja v največji meri njegova zasluga. Skrabar je bil čist tip konservatorja, kakor jih le redko srečujemo.

Njegovo delo v kulturnem razvoju naših mest pa dviga na posnemanja vredno višino posebno preselitev mestnega muzeja v Ptujju v večje, primernejše in zgodovinsko pomembne prostore v biv. dominikanskem samostanu. Pod njegovim nadzorstvom prirejeni prostori in nova, znanstveno in reprezentančno smotrnejša ureditev muzejskih zbirk je postala pri nas dolgo pogrešani zgled pravilno pojmovanega znanstveno in tujsko-prometno polnovrednega lokalnega muzeja. Enakovredna temu dejanju je tudi njegova skrb za ohranitev dveh rimskih mitrejev na Hajdini in na Bregu na mestu, kakor sta bila izkopana, s tem, da so ju prekrili z zaščitnimi stavbami, kar zelo dviga znanstveno in turistično vrednost teh spomenikov.

S polno pravico lahko imenujemo V. Skrabarja drugega ustanovitelja danes mednarodno znanega in priznanega ptujskega mestnega muzeja. V Ormožu se je udeleževal tudi kot član občinskega sveta in budno sledil tujsko-prometnim in starinoslovskim interesom tega mesta, s srcem pa je bil še vedno le pri ptujskem muzeju in kljub pešajočemu zdravju do zadnjega diha skrbel za njegov razvoj in napredek. Ne vem, če se je v kakšnem njegovem sodobniku po vojni utelesilo toliko nesebične ljubezni za to slavno, lepo in kulturno zgodovinsko pomembno mesto kakor v njem.

Podčrtati pa moramo nazadnje še eno potezo rajnkega Skrabarja: Bil je po rodu, po vzgoji in prepričanju Nmec, čeprav se je v njegovih prednikih pretakala tudi slovenska kri. Svojega narodnega prepričanja tudi nikdar ni zatajil, kljub temu pa je po vojni svoje delo usmeril v sodelovanje s slovenskimi in jugoslovanskimi strokovnimi tovariši in ti svoji smeri, ki jo je uveljavil tudi pri političnem sodelovanju, kolikor se mu najraje sploh ni izognil, ter številnim svojim prijateljem ostal do smrti iskren in zvest sodelavec. V zvestobi do vsega, kar dviga in plemeniti človeka, kar služi napredku resnične kulture, ki je v svojih pravih vrednotah vselej mednarodna in v zvestobi do prave človeškosti je bil Skrabar velik človek, ki je daleč presegal ozki okvir, v katerem se največkrat razvija življenje naših malih mest. V našem razrvanem, bolešno ozkosrčnem času je Viktor Skrabar uresničil svetál zgled pravega meščana.

Naj v miru počiva!